Mihai Eminescu şi traducerea din germană a *Fragmentelor din Istoria Românilor (vol. I)* de Eudoxiu Hurmuzaki

Ilie LUCEAC*

Key-words: *the history of the Romanians, Mihai Eminescu, Eudoxiu Hurmuzaki, culture, Bukovina*

La 15 iunie 2014 se vor împlini 125 de ani de când Eminescu a trecut în nemurire, însă interesul pentru gândirea sa poetică, filosofică, istorică rămâne viu şi astăzi pentru cercetătorii din zonele de investigaţii ale „labirinticelor laboratoare" eminesciene. Multe întrebări nedezlegate

> abundă încă înăuntrul personalităţii şi creaţiei lui Eminescu. Discreţia suverană a prinţului poeziei româneşti, solilocul neîntrerupt în care s-a închis cu privire la sine fac cu atât mai înverşunată setea de adevăr a cercetărilor care investighează reluând, recitind, aspirând spre o relectură ideală a manuscriselor, în măsură să elucideze măcar o parte din dubii ori incertitudini (Buşulenga 2012: 211).

Ceea ce ne-am propus în prezentul studiu este o faţetă mai puţin cunoscută şi discutată a poetului naţional, şi anume cea a lui Eminescu-traducătorul. Pe lângă traducerile pe care le-a efectuat din lirica universală (germană şi engleză), se cunosc cinci lucrări pe care le-a tradus Eminescu, fie integral, fie parţial. Prima lucrare tradusă de poet este *Arta reprezentării dramatice* de Heinrich Theodor Rötscher. Iată ce scrie Zoe Dumitrescu-Buşulenga în legătură cu această primă traducere eminesciană:

> Când tânărul fascinat de teatru (ca Shakespeare ori Goethe în alt timp) purcedea, prin 1868, deci pe la 18 ani, la tălmăcirea tratatului care devenise clasic, despre *Arta reprezentării dramatice*, a hegelianului Heinrich Theodor Rötscher, destul de curând apărută în ediţia a II-a (Leipzig, 1864), cartea era la noi prea puţin cunoscută şi, datorită dificultăţii ei, ar fi fost prea puţin utilă actorilor, oamenilor scenei cărora aparent le era destinată.
>
> În schimb, a fost de o maximă utilitate traducătorului, care, sufleor, copist, actor improvizat, a trecut prin anii săi de teatru într-adevăr ca printr-o ucenicie [să ne aducem aminte de trupele teatrale Fany Tardini şi Mihail Pascaly, a căror spectacole au fost frecventate de către liceanul Mihai Eminovici, la Cernăuţi – n.n.], asemenea aceleia recomandate de Goethe în *Wilhelm Meister Lehrjahre*, ucenicie care însă şi-a

* Institutul Teologic Ortodox, Cernăuţi, Ucraina.

BDD-A14962 © 2014 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:18 UTC)

> dobândit un temei teoretic cu o lungă bătaie în timp şi cu o explozie întârziată în alt compartiment al gândirii, al celei filosofice (*ibidem*: 213).

Traducerea celei de a doua lucrări, *Critica raţiunii pure*, a constituit o adevărată întâlnire a „geniului tânăr eminescian cu filosofia kantiană". Traducerea din *Critica raţiunii pure* „a fost săvârşită, ca lucrare sistematică, în anii studiilor berlineze, adică între anii 1872–1874. Chiar dacă au existat tentative anterioare confirmate de Ioan Slavici în *Amintiri* (Slavici 1967: 19) sau prelungiri ale acestei îndeletniciri în ţară, până în 1875, şi chiar 1877 ((Buşulenga 2012: 226), după cum atestă datarea unei file de manuscris eminescian (Ms. 2258, f. 152v şi 153v). Cert rămâne faptul că

> Eminescu începe traducerea în română a *Criticii raţiunii pure* la Berlin. Faptul este bine cunoscut. [...]
>
> Dar din bilanţul anilor petrecuţi la Berlin, scrie cercetătoarea şi scriitoarea nu poate lipsi chestiunea raportului dintre filosofie şi ştiinţă... Mi se pare de asemenea oportun să reevaluăm în acest sens şi relaţiile lui Eminescu cu editura Brockhaus, stabilite încă din anii berlinezi. S-a dat, cred, până acum prea puţină atenţie colaborării lui la celebra Enciclopedie din Leipzig. Această secvenţă din activitatea sa ştiinţifică trebuie în primul rând integrată biografic – şi anume ca o urmare a sejurului în Berlin. În ce priveşte volumul de muncă investit de Eminescu şi calitatea „prestaţiei" sale, posteritatea are încă datorii de onorat... Alături de Titu Maiorescu, A.D. Xenopol ş.a., el contribuie nemijlocit la pătrunderea României în conştiinţa culturală germană. Eminescu trebuie recunoscut aşadar drept coautor al progresului de-a dreptul istoric pe care-l înregistrează cunoştinţele despre România în spaţiul de limbă germană după 1871 (Gregori 2002: 44–45).

Graţie dr. Amita Bhose ştim astăzi cu siguranţă că Eminescu a tradus şi din sanscrită.

> Manuscrisul constând din trei caiete autografe de la Biblioteca Centrală Universitară din Iaşi este traducerea unei *Kritische Grammatik der Sanskrita Sprache in Kurzerer Fasung* de Franz Bopp, Berlin, 1845, cuprinzând şi pagini din *Glossarium comparativum lingue sanscritae*, tot de Bopp. Analiza lui atentă a dus-o pe doamna Bhose la concluzia că traducerea a fost întreprinsă după întoarcerea de la Berlin unde, probabil, urmase cursurile lui Albrecht Weber (Buşulenga 2012: 241)

şi că, în linii generale, de la caligrafie la ortografie, la fonetică şi lexic, „Eminescu dă dovadă să fi ştiut sanscrita suficient de bine pentru a înţelege un text sanscrit cu ajutorul notelor şi al traducerilor într-o limbă europeană"[1].

Referindu-se la etapa berlineză a activităţii poetului, Zoe Dumitrescu-Buşulenga scrie că

> pentru orizontul cunoaşterii eminesciene, etapa traducerii din Kant are o însemnătate cu totul particulară. [...] Berlinul a însemnat faţă de Viena o reducere a suprafeţei interesului filosofic şi de cultură în genere, dar o notabilă şi hotărâtoare adâncire pe suprafaţa explorată. De la interesul pentru raţiunea practică, Eminescu a trecut la săparea în adâncime a raţiunii pure, la urmărirea modului în care Kant demonta, ca un ceasornicar genial, mecanismul cunoaşterii (Buşulenga 2012: 230–231).

[1] Comentariu la Franz Bopp, *Kritische Grammatik der Sanskrita Sprache in Kurzerer Fasung (Gramatica critică abreviată a limbii sanscrite)*, în Eminescu 1983: 1017.

BDD-A14962 © 2014 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:18 UTC)

Altă lucrare din care Eminescu a tradus doar câteva capitole a fost *Principele* de Niccolò Machiavelli.

> Eminescu a întreprins, pentru întâia oară la noi, traducerea unor capitole din *Principele* (în speţă, capitolul XVIII: *Până unde trebuie să-şi ţie un principe cuvântul şi până unde nu,* şi capitolul XIX: *Să te fereşti de dispreţ şi de ură*), traducere dată la lumină prima dată de G. Călinescu. Şi anii traducerii, concordând cu epoca mai generalului interes faţă de Machiavelli, se plasează, pare-se, prin anii 1880–1881, de când datează şi celelalte articole din „Timpul", în care autorul italian era pomenit (din lunile ianuarie 1880 şi iunie 1881) (*ibidem*: 239).

Orizontul culturii eminesciene cuprinde în spaţiul tălmăcirilor efectuate de poet şi o traducere din Eudoxiu Hurmuzaki, pe care Mihai Eminescu a realizat-o în mod exemplar.

Este vorba de primul volum, cu pagina de titlu a originalului: Eudoxius Freiherrn von Hurmuzaki, *Fragmente zur Geschichte der Rumänen*. Herausgegeben vom fürstlich rumänischen Cultus- und Unterrichts- Ministerium. Erster Band. Mit Eudoxius Hurmuzaki's Porträtt. [*Fragmente din Istoria Românilor* de Eudoxiu Cavaler de Hurmuzaki. Ediţiunea Ministeriului Cultelor şi al Învăţăturilor Publice. Tomul întâiu. Cu portretul lui Eudoxiu Hurmuzaki].

Acest volum al *Fragmentelor din Istoria Românilor* de Eudoxiu Hurmuzaki în traducerea lui Mihai Eminescu întruneşte şase capitole, grupate în două părţi, şi anume: 1. *Istoria principatelor româneşti înainte de constituirea lor neatârnată*; 2. *De la descălecarea principatelor româneşti până la pierderea neatârnării lor.* Volumul cuprinde două note introductive. Una semnată în mai 1879 de către Dimitrie A. Sturdza şi intitulată *Eudoxiu Hurmuzaki* descrie activitatea politică şi, parţial, cea culturală a patriotului bucovinean. Cea de a doua notă, intitulată *Familia Hurmuzaki*, este semnată de George Bariţiu, un bun cunoscător şi prieten al familiei Hurmuzaki. În ea se vorbeşte despre contribuţia acestei celebre familii la procesul de formare a conştiinţei naţionale a bucovinenilor, cât şi la îmbogăţirea patrimoniului cultural românesc, în general. Ambele note au apărut în fascicule aparte şi sunt cunoscute de cercetători. Volumul se încheie cu un indice alfabetic de nume proprii (*Izvod de numirile cuprinse în această carte*), pe care Eminescu l-a îmbogăţit considerabil luând ca bază pe cel al originalului în limba germană. Poetul a furnizat mai multe informaţii la fiecare din numele care apare în *Index*-ul german. La sfârşitul volumului este dată şi o listă bibliografică, intitulată *Registrul autorilor*.

Traducerile eminesciene, şi în special tomul întâi din *Fragmentele*... lui Hurmuzaki, îmbracă o importanţă cu totul particulară care explică, probabil, şi recurenţa publicării lor în ultimii ani.

> Evident, nu întotdeauna şi nu pretutindeni o traducere înseamnă neapărat o verigă semnificativă, de neclintit, legându-l pe tălmăcitor de autorul textului original. De cele mai multe ori, între cei doi s-ar putea să fi intervenit o întâmplare, o motivaţie cu o doză considerabilă de aleatoriu, care să nu angajeze decât simplele, exterioarele abilităţi profesionale ale celui dintâi. Destul de rar se întâlnesc între traducător şi textul tradus interese reale de cultură sau preferinţe personale care să izbutească a stârni peste ani, în cititorii târzii, întrebări privitoare la interferenţele de câmpuri culturale, la orizonturile de informaţie transferate, la afinităţile mai de suprafaţă ori mai de profunzime. Şi mai rar însă se străvăd în traduceri raţiuni adânc formative, din

BDD-A14962 © 2014 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:18 UTC)

> acelea care joacă un rol determinant în orientările fundamentale ale întreprinzătorului de tălmăcire (*ibidem*: 212).

Între Eminescu-traducătorul şi Hurmuzaki-autorul urmărim însă afinităţi ale „câmpurilor culturale" în ceea ce priveşte istoria poporului român, afinităţi „de suprafaţă şi de profunzime", care determină „orientările fundamentale" ale traducătorului şi interesele comune ale celor doi bucovineni în constituirea, pe bază de documente, a adevărului istoric al poporului nostru, călit în vâltoarea talazurilor sorţii, adeseori neprielnică în ceea ce priveşte coagularea şi afirmarea lui în istorie. Aşa încât,

> pe tărâmul istoriei naţionale, ca şi al istoriografiei, Eminescu s-a desfăşurat cu dragoste în primul rând, cu o neobişnuită participare afectivă, socotindu-le întru totul relevante pentru spiritul naţiei manifestat în ele (*ibidem*: 212, 233).

Referindu-se la atitudinea lui Eminescu faţă de sinteza istorică a lui Eudoxiu Hurmuzaki, istoricul literar Dimitrie Vatamaniuc face următoarea remarcă:

> Comisia documentelor istorice, al cărei secretar era Ioan Slavici, îl însărcinează pe Eminescu să traducă primul volum din cele cinci ale tratatului lui Eudoxiu Hurmuzaki, *Fragmente zur Geschichte der Rumänen*. Poetul face traducerea în Oltenia, la moşia Floreşti din Valea Gilortului a junimistului Nicolae Mandrea, în vara anului 1878. […] Prin aceste traduceri Eminescu şi Slavici aduc o contribuţie din cele mai importante în domeniul istoriografiei noastre naţionale. […] Eminescu găsea în tratatul lui Eudoxiu Hurmuzaki evocarea în culori luminoase a unor epoci din istoria noastră naţională cum sunt domniile lui Mircea cel Bătrân, Alexandru cel Bun, Ştefan cel Mare, Matei Basarab. Sunt domnii de stabilitate şi progres în istoria naţională şi poetul le invocă frecvent în proza sa politică. […] Poetul găsea în prezentarea domniei lui Mircea cel Bătrân, din tratatul lui Eudoxiu Hurmuzaki, informaţii ce-i puteau servi la elaborarea *Scrisorii III*, publicată în 1881 (Vatamaniuc 1988: 150).

Faptul că anume lui Mihai Eminescu i-a fost hărăzit să traducă primul volum din sinteza istorică a lui Hurmuzaki este semnificativ pentru posteritate. Doi bucovineni de geniu îşi aduc contribuţia la o lucrare fundamentală pentru istoria neamului românesc, unul fiind autorul şi celălalt traducătorul tratatului. După cum s-a văzut, unele pagini din istoria lui Hurmuzaki i-au slujit poetului naţional ca punct de reper în creaţia sa de inspiraţie istorică. Se cade să amintim de asemenea că traducerea primului volum al *Fragmentelor din Istoria Românilor* a fost unica lucrare tipărită de Eminescu sub supravegherea sa personală (Luceac 2007: 9–59). Poetul face atât traducerea, cât şi corectările în procesul redacţional.

Apărut în tipar la 1879, limba şi stilul primului volum depăşesc pe cele ale volumelor II şi III, apărute în 1900. Aceasta nu înseamnă însă că traducerea lui Slavici cedează variantei eminesciene. La Eminescu fraza se impune prin topica ei pur românească şi prin frumuseţea stilului.

Vom da un citat plauzibil din ceea ce susţinea doamna Buşulenga, care a fost cea mai îndreptăţită să vorbească despre nivelul artistic al traducerii în virtutea faptului că a putut să confrunte textul german cu cel român. Iată ce scria domnia sa:

> Citind paginile *Fragmentelor din Istoria Românilor* apărute în 1879, rămâi în primul rând surprins de cursivitatea traducerii acesteia faţă de celelalte, unde efortul

BDD-A14962 © 2014 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:18 UTC)

> echivalenţelor era la fiecare pas vizibil, şi la nivelul conceptului, şi la nivelul cuvântului. Şi realizezi de îndată că textul istoric al inimosului boier bucovinean nu pusese în faţa traducătorului nici un fel de dificultate. Pe de altă parte, tălmăcitorul însuşi mânuia acum limba cu o uşurinţă şi o siguranţă incontestabile. Şi din alegerea sigură a cuvântului şi din structura fluentă, firească a frazei se degajă un fel de plăcere a traducătorului pe care tu însuţi o resimţi cu plăcere. Uneori, rar ce e drept, ai fi înclinat să spui că o turnură de frază mai ardelenească ar putea să-i aparţină lui Slavici. Dar când dai peste o sintagmă ca „apăsătorul vis aievea al predominării lor" (Hurmuzaki, *Fragmente din istoria românilor*) (mongolilor), ca „trupele... roiau împrejuru-i... şi căutau să-l prindă cu oţărâtă poftă de adulmecare" (Eminescu, *Opere, XIV. Traduceri filozofice, istorice şi ştiinţifice*, p. 109), ca „Ştefan Vodă, atât de viteaz între stânci, ponoară, codri şi vizunii" (*ibidem*), simţi din vorbe, din aşezarea lor care le dă ritmul inconfundabil, din aerul câteodată uşor arhaizant, simţi mâna marelui maestru, pentru care istoria, sinteză a trecutului, devenise cultură încorporată, parte a unei viziuni personale grandioase, integratoare, în care neamul îşi dobândise îndrituirile şi pe planul duratei, şi pe acela al eternităţii (Buşulenga 2012: 236).

Eminescologul Dimitrie Vatamaniuc, membru de onoare al Academiei Române, e şi el de părere că

> traducerea lui Eminescu se impune să fie judecată şi sub raportul realizării artistice.
>
> Stilul traducerii e curgător, fraza e amplă şi clară, de o limpezime surprinzătoare. Din loc în loc sunt folosite construcţii specifice, proprii limbii vechi şi basmelor, ceea ce dă expunerii o manieră arhaizantă (Vatamaniuc 1988).

Eminescu avea un cult adevărat pentru cuvânt şi idee.

> La poetul român, arzătorul interes faţă de cuvânt a durat toată viaţa, luând într-adevăr forme dramatice de luptă cu structurile consacrate, de căutare nesăţioasă a potrivirii fără greş dintre sens şi „nume" (*Unde vei găsi cuvântul ce exprimă adevărul?* ar putea fi pus în exergă). [...] Atenţia egală la cuvânt şi la concret, la teorie şi aplicaţie, la conţinut şi formă, într-o tentativă tenace, neîntreruptă, de îmbrăţişare a întregului (*ibidem*),

or toate acestea sunt caracteristice şi pentru traducerea din Hurmuzaki.

Iată un gând al lui Hurmuzaki-istoricul, îmbrăcat în haină românească de către Eminescu, cunoscătorul nu numai al psihologiei poporului român, ci şi al procesului de constituire a istoriei acestui popor, care vorbeşte de la sine că aceşti doi intelectuali au fost nu numai părtaşi la evenimentele istorice din vremea lor, ci au ştiut să analizeze şi să evalueze documentele istorice mai vechi adunate de Eudoxiu Hurmuzaki de prin arhivele europene. Hurmuzaki scrie:

> Trecerea de sub supremaţia bizantină sub cea turcească a încurajat mai târziu tot atât de mult aceste tendinţe demoralizatoare [Hurmuzaki le enumără mai înainte în text – n.n.] şi astfel se întâmplă că pe lângă multe alte calităţi bune, urmele acelei tendinţe [malefice – n.n.] care se prăseşte ca buruiana cea rea s-au transplantat pân-n epoca celei mai libere autonomii interne a României, răsărite din contopirea celor două Principate şi că acea tendinţă se manifestă în viaţa publică şi privată într-un mod care contrazice fiinţei pe cât de nobile, pe atât de inteligente a românilor şi de aceea justifică foarte mult dorinţa unei îndreptări spre bine (*ibidem*: 149).

BDD-A14962 © 2014 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:18 UTC)

Un gând care considerăm că şi astăzi ar trebui să aibă rezonanţă în conştiinţa poporului român. Îndemnul lui Hurmuzaki trebuie urmat, aşa cum ne învăţa şi Teodor Stefanelli, cu mai bine de o sută de ani în urmă:

> Pentru ca brazda trasă de Eudoxiu Hurmuzaki în ogorul nostru românesc să tot înainteze şi să se tot adâncească şi ca progresul nostru să fie durabil, va trebui ca toate puterile vii ale naţiunii să fie puse în mişcare pentru o activitate comună şi energică spre a salva ce mai este de salvat (Stefanelli 1912).

Aşadar, *Fragmente din Istoria Românilor* de Eudoxiu Hurmuzaki se tipăreşte integral la Bucureşti, în perioada 1878–1886. În varianta românească au apărut doar primele trei volume, cel dintâi fiind tradus de Mihai Eminescu, iar celelalte două, tipărite în 1900, de Ioan Slavici. Volumele patru şi cinci din tratatul lui Eudoxiu Hurmuzaki pot fi consultate doar în limba germană.

Istoriografia românească ar avea de câştigat dacă s-ar purcede la traducerea din germană şi a ultimelor două volume din tratatul istoric al lui Hurmuzaki, republicându-se apoi integral în româneşte cele cinci volume ale cărţii, cu o îngrijire adecvată, aşa cum au făcut-o traducătorii şi editorii primelor trei volume din sinteză. Accesul la textul românesc integral al *Fragmentelor* ar pune într-o lumină nouă valoarea lucrării lui Hurmuzaki. În primul rând pentru cititorul român.

Bibliografie

Buşulenga 2009: Zoe Dumitrescu-Buşulenga, *Anii de studiu. La Viena*, în *Eminescu. Viaţa*, Mănăstirea Putna, Editura Ieromonah Nicodim, p. 69–123.

Buşulenga 2012: Zoe Dumitrescu-Buşulenga, *Confluenţe. Eminescu traducătorul*, în *Eminescu. Creaţie şi cultură*, Mănăstirea Putna, Editura Nicodim Caligraful, p. 210–242.

Eminescu 1983: *Fragmente din Istoria Românilor*, tomul întâi, de Eudoxiu cavaler de Hurmuzaki, în M. Eminescu, *Opere*, vol. XIV, *Traduceri filozofice, istorice şi ştiinţifice*, Bucureşti, Editura Academiei.

Gregori 2002: Ilina Gregori, *Studii literare. Eminescu la Berlin. Mircea Eliade: Trei analize*, Bucureşti, Editura Fundaţiei Culturale Române.

Luceac 2007: Ilie Luceac, *Eudoxiu baron de Hurmuzaki [1812–1874]*, în *Discursurile lui Eudoxiu Hurmuzaki în Dieta Bucovinei (Din viaţa parlamentară a Bucovinei în cea de a doua jumătate a secolului al XIX-lea)*, ediţie bilingvă, cu stabilire de text, prefaţă, note şi comentarii de Ilie Luceac, traducerea textului german de Catrinel Pleşu, Bucureşti, Editura Institutului Cultural Român, p. 9–59.

Slavici 1967: Ioan Slavici, *Amintiri*, Bucureşti, Editura pentru Literatură.

Slavici 2004: *Documentele Hurmuzaki*, în Ioan Slavici, *Lumea prin care am trecut. Memorialistică. Publicistică*, Bucureşti, Editura Institutului Cultural Român, p. 167–170.

Stefanelli 1912: T.V. Stefanelli, *Eudoxiu Hurmuzaki* (Discurs festiv rostit la festivalul aranjat de Societatea pentru Cultura şi Literatura Română din Bucovina în ziua de 19 decembrie 1912 pentru aniversarea centenarului naşterii lui Eudoxiu Hurmuzaki), în „Junimea literară", anul IX, nr. 11 şi 12.

Vatamaniuc 1988: D. Vatamaniuc, *Eminescu (Manuscrisele, jurnal al formării intelectuale şi al lărgirii orizontului ştiinţific. Laborator de creaţie. Instrument de lucru)*, Bucureşti, Editura Minerva.

BDD-A14962 © 2014 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:18 UTC)

Mihai Eminescu and the German translation of *The Extracts* from the *History of the Romanians* (vol. 1) by Eudoxiu Hurmuzaki

The horizon of Eminescu culture embraces, among the poet's other works, a translation of Eudoxiu Hurmuzaki, which has been carried out in an exceptional style. And that is the translation of the volume 1 of *Fragmente zur Geschichte der Rumänen (Extracts from the History of the Romanians)*, which was finished during the summer of 1878, at Dolj, at an estate of a Junimea member, named Nicolae Mandrea. The translation consists of six chapters grouped into two parts, namely: 1. *The History of the Romanian principalities before their unattached formation*; 2. *From the fall of the Romanian Principalities till the loss of their detachment.* It is accompanied by two introductory notes. The first one, signed by Dimitrie A. Sturdza, in May 1879, bears a title *Eudoxiu Hurmuzaki* and consists of information about his political activity and, partially, the cultural one of a bucovinian patriot. The second note, entitled *The Hurmuzaki Family* is signed by George Bariţiu, a good friend and connoisseur of the Hurmuzaki family. It depicts the contribution of the notorious family within the cultural boom among the Bukovinians during the process of the establishment of the national conscience of the Romanians in Bukovina. An alphabetical order of the proper names *(Izvod de numirile cuprinse în această carte)/ A list of names this book contains/* and a bibliographical reference *(Registrul autorilor)/ The authors' registry/* concludes the above mentioned volume of *The Extracts*..., translated by Mihai Eminescu.

The paternity of the translation is beyond discussion. The problem has been brought out by many literary historians. The translation undoubtedly and exclusively belongs to Eminescu. The translation style is fluent, the sentence is rich and clear, of an extraordinary purity.

Therefore, out of the five volumes of The Extracts… the first one has been translated by Eminescu, whereas volumes two and three by Ioan Slavici. The fourth and fifth volumes are still awaiting its translator.

BDD-A14962 © 2014 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:18 UTC)